

СХВАЛЕНО

Вченою радою КНЗ КОР
«Київський обласний інститут
післядипломної освіти
педагогічних кадрів»
(протокол від 18.12.2024 р. №10)

ЗАТВЕРДЖЕНО

Ректор КНЗ КОР «Київський
обласний інститут післядипломної
освіти педагогічних кадрів»

Віра РОГОВА

Наказ від «18» грудня 2024 р. № 206

**ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ
«РОЗВИТОК СОЦІАЛЬНО-ЕМОЦІЙНИХ НАВИЧОК
ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО
ТА ПОВОЄННОГО СТАНУ»
*для керівників і педагогічних працівників закладів дошкільної освіти***

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Освітня програма розроблена на основі Типової програми підвищення кваліфікації педагогічних працівників щодо впровадження Базового компонента дошкільної освіти (Державного стандарту дошкільної освіти), затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 31.03.2021 № 397, «Типової програми підвищення кваліфікації керівників закладів дошкільної освіти щодо надання підтримки в освітньому процесі дітям з особливими освітніми потребами» (наказ Міністерства освіти і науки України від 23.04.2021 № 457), та відповідно до професійного стандарту «Вихователь закладу дошкільної освіти», затвердженого наказом Міністерства економіки України, від 19.10.2021 № 755-21 «Про затвердження професійного стандарту вихователь закладу дошкільної освіти» та професійного стандарту «Керівник (директор) закладу дошкільної освіти», затвердженого наказом Міністерства економіки України, від 28.09.2021 № 620-21 «Про затвердження професійного стандарту «Керівник (директор) закладу дошкільної освіти»».

Освітня програма також враховує основні положення Законів України «Про освіту», «Про дошкільну освіту», постанови Кабінету Міністрів України в редакції від 27.01.2021 №86 «Положення про заклад дошкільної освіти», постанови Кабінету Міністрів України від 21.08.2019 №800 «Деякі питання щодо підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників», постанови Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 року № 1187 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності», Державного стандарту дошкільної «Базовий компонент дошкільної освіти», затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 12.01.2021 за №33, Положення про психологічну службу у системі освіти України, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 22 травня 2018 року № 509 та в контексті вимог законодавства, зокрема, інших нормативно-правових актів, що регулюють діяльність вихователя закладу дошкільної освіти та з урахуванням європейського вектору розвитку освіти України, стратегії реформування галузі освіти в Україні, новітніх зарубіжних і вітчизняних наукових розробок, кращих практик у галузі освіти та професійного розвитку педагогів, відповідно до сучасних викликів суспільства й освіти.

Мета освітньої програми: професійний розвиток керівників і педагогічних працівників закладів дошкільної освіти щодо формування соціально-емоційної компетентності дітей дошкільного віку для успішної життєдіяльності в умовах воєнного та повоєнного стану; розвиток професійного потенціалу педагогів як системного показника готовності до здійснення інноваційної діяльності, трансформації найновіших досягнень науки й передового педагогічного досвіду.

Основні завдання програми:

- забезпечити розвиток загальних і професійних компетентностей керівників і педагогічних працівників закладів дошкільної освіти щодо формування соціально-емоційних навичок здобувачів освіти в умовах воєнного та повоєнного стану;
- створити умови для переосмислення слухачами курсів ролі педагога на сучасному етапі розвитку національної системи освіти;
- формувати готовність керівників і педагогічних працівників закладів дошкільної освіти до реалізації стратегічних цілей розвитку дошкільної освіти;
- формувати в педагогів систему знань, умінь та навичок, цінностей і ставлень як складових базових компетентностей;
- визначити сучасні підходи до організації навчання за індивідуальною освітньою траєкторією, змоделювати різні варіанти побудови індивідуальної освітньої траєкторії розвитку дитини дошкільного віку на засадах педагогіки партнерства з використанням ефективних дидактичних інструментів СЕН;
- формувати здатність педагогічних працівників орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук і критично оцінювати інформацію, оперувати нею в професійній діяльності;

- сприяти створенню безпечного освітнього середовища, де здобувачі освіти можуть розвиватися інтелектуально, соціально, емоційно.

Загальні очікувані результати охоплюють:

Знання й розуміння:

- сучасних тенденцій розвитку освіти загалом;
- нормативно-правових основ, законодавчих актів у сфері дошкільної освіти;
- дидактичний та методичний інструментарій соціально - емоційного навчання у практиці розвитку наскрізних умінь;
- сутності поняття «соціально-емоційні навички», «соціально-емоційне навчання», «соціально-емоційний підхід»;
- основних механізмів функціонування і реалізації компетентнісної парадигми навчання;
- принципів побудови індивідуальної освітньої траєкторії розвитку кожної дитини.

Уміння:

- планувати та організовувати освітній процес відповідно до вимог чинного законодавства та нормативних документів, які регламентують діяльність закладу дошкільної освіти;
- володіти системою технік та методами самоцілення та саморегуляції особистості;
- здійснювати траєкторію власного професійного розвитку;
- добирати та застосовує практики стійкості;
- використовувати діагностичні, методичні, практичні інструменти для розвитку соціально-емоційних навичок, визначати способи мотивації до навчання;
- діагностувати освітній процес та складати індивідуальні освітні маршрути для становлення дитини як особистості, формування в майбутньому її професійного самовизначення;
- забезпечувати ефективну співпрацю та командну роботу з колегами, батьками та іншими учасниками освітнього процесу для досягнення спільних цілей;
- сприяти розвитку емоційного інтелекту в дітей дошкільного віку, формуванню навичок самоконтролю, соціальної взаємодії.

Диспозиції (цінності, ставлення):

- усвідомлення необхідності постійного професійного розвитку, рефлексія власної професійної практики;
- орієнтація на потреби учня, дитиноцентризм, цінність особистості;
- відданість ідеї щодо значущої участі в освітньому процесі усіх здобувачів освіти;
- співпереживання до інших і до себе, вміння комунікувати з іншими, керування власними емоціями та розуміння емоції інших, вміння працювати в команді, креативно та критично мислити;
- готовність до змін, професійна мобільність та гнучкість;
- партнерство з батьками та громадою;
- професійна етика, рефлексія та саморозвиток.

Розробник програми	<i>Вихрестенко Жанна Володимирівна</i> , доцент кафедри педагогіки, психології та менеджменту освіти Комунального навчального закладу Київської обласної ради «Київський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних кадрів»
Найменування програми	Освітня програма підвищення кваліфікації «Розвиток соціально-емоційних навичок дітей дошкільного віку в умовах воєнного та повоєнного стану»
Мета програми	Професійний розвиток керівників і педагогічних працівників закладів дошкільної освіти щодо формування соціально-емоційної компетентності дітей дошкільного віку для успішної життєдіяльності в умовах воєнного та повоєнного стану; розвиток професійного потенціалу педагогів як системного показника готовності до

	здійснення інноваційної діяльності, трансформації найновіших досягнень науки й передового педагогічного досвіду.		
Цільова аудиторія за спеціальністю або за посадою педагогічного працівника	керівники і педагогічних працівників закладів дошкільної освіти		
Зміст програми	№ з/п	Тема заняття	год
	Модуль I.		6
	1.1.	Вступ до теми «Розвиток соціально-емоційних навичок дітей дошкільного віку в умовах воєнного та повоєнного стану»	2
	1.2.	Філософські аспекти модернізації освіти в контексті традицій та інновацій	2
	1.3.	Професійний стандарт: ключові і професійні компетентності сучасного вихователя закладу дошкільної освіти	2
	Модуль II.		18
	2.1.	Соціально-емоційні навички та їх роль у формуванні особистості.	4
	2.2.	Розвиток соціально-емоційних навичок: практичний кейс.	4
	2.3.	Комунікативна взаємодія учасників освітнього процесу в умовах воєнного та повоєнного стану.	2
	2.4.	Емоційна компетентність. Розвиток емоційного інтелекту	4
	2.5.	Сучасні підходи до формування соціально-емоційних навичок у здобувачів освіти.	4
	Модуль III.		2
	3.1.	Тематична дискусія «Розвиток соціально-емоційних навичок дітей дошкільного віку в умовах воєнного та повоєнного стану»	2
Обсяг (тривалість), що встановлюється в годинах та/або кредитах ЄКТС	1 ЄКТС / 30 год (26 годин – аудиторні, 4 год – керована самостійна робота)		
Перелік компетентностей, що вдосконалюються	Загальні компетентності: ЗК.01, ЗК.02, ЗК.03, ЗК.04, ЗК.05. Професійні компетентності: А1 Мовно-комунікативна (А1.1, А1.4.К1); А2 Предметно-методична (А2.1, А2.2, А2.3, А2.4, А2.5, А2.6, А2.7) ; Б1 Психологічна (Б1.1, Б1.3); Б2 Емоційно-етична (Б2.1); Б3 Компетентність педагогічного партнерства (Б3.1); В2 Здоров'язберезувальна (В2.1); Г1 Прогностична (Г1.1); Г2 Організаційна (Г2.1); Д1 Здатність до навчання впродовж життя (Д1.1)		
Форма підвищення кваліфікації	Очна, дистанційна, очно-заочна, пролонгована		

Строки виконання програми	Календарний рік
Документ, що видається за результатами підвищення кваліфікації	Свідоцтво про підвищення кваліфікації
Забезпечення розміщення освітньої програми на сайті	сайт: https://www.kristti.com.ua/

Модуль I.

1.1. Вступ до теми «Розвиток соціально-емоційних навичок дітей дошкільного віку в умовах воєнного та повоєнного стану»

1.2. Філософські аспекти модернізації освіти в контексті традицій та інновацій.

Модернізаційні процеси національної системи освіти у контексті традицій та інновацій України. На основі аналізу нормативно-правових документів та тематичної літератури визначено стратегічні цілі: всебічний розвиток освіти, посилення її впливу на економічне зростання і рівень життя населення, сприяння прискореному розвитку насамперед фундаментальної науки, забезпечення соціальної функції держави через оптимізацію соціальних програм.

1.3. Професійний стандарт: ключові і професійні компетентності сучасного вихователя закладу дошкільної освіти

Ключові і професійні компетентності вихователя закладу дошкільної освіти. Основні аспекти професійного стандарту для вихователів закладів дошкільної освіти. Здатність до спілкування з дітьми та їхніми батьками, розвиток індивідуальних навичок у дітей, а також здатність до адаптації до змін у середовищі дошкільного закладу. Психологічні особливості дітей дошкільного віку, методи виховання та навчання, а також уміння працювати в команді використовувати сучасні педагогічні технології. Професійний розвиток вихователя закладу дошкільної освіти. Сучасні методи та підходи до професійного розвитку вихователя: менторство, колегіальні обміни досвідом, використання інноваційних технологій в освітньому процесі.

Модуль II.

2.1. Соціально-емоційні навички та їх роль у формуванні особистості.

Соціально-емоційний розвиток є одним із найважливіших факторів для повноцінного розвитку дитини, адаптації її до життя у соціумі, збереження психічного здоров'я і підготовки до подальшого навчання. Роль соціально-емоційної компетентності як однієї з ключових складових успішного особистісного розвитку. Благополуччя та емоційна стабільність дітей дошкільного віку.

2.2. Розвиток соціально-емоційних навичок: практичний кейс.

Основні напрями організації освітнього процесу спрямованого на розвиток соціально-емоційних навичок. Використання інноваційних методик в процесі побудови індивідуальної освітньої траєкторії учня. Створення соціально-педагогічних умов для можливості вибору способів, форм і методів особистісного розвитку. Практичний кейс: вправа на розвиток соціально-емоційних навичок. Вправа «Коло почуттів», «Назви емоцію». Якісні характеристики сформованості соціально-емоційних навичок. Соціально-емоційне навчання як важливий метод самоефективності, який допомагає покращити навички взаємодії з іншими людьми, розвинути емоційний інтелект та підвищити рівень самосвідомості.

2.3. Комунікативна взаємодія учасників освітнього процесу в умовах воєнного та повоєнного стану.

Комунікативна компетентність: сутність поняття й ключові ознаки. Стилі й образні моделі спілкування учасників освітнього процесу в умовах воєнного та повоєнного стану. Бар'єри ефективної комунікації. Вербальні і невербальні прояви комунікативної компетентності. Ефективні технології і методи формування комунікативної компетентності дитини. Принципи ефективного спілкування. Вправи для формування комунікативної компетентності учасників освітнього процесу.

2.4. Емоційна компетентність. Розвиток емоційного інтелекту.

Емоційний інтелект як важливий інструмент успішної педагогічної діяльності. Основні складові емоційного інтелекту. Розвиток емоційної компетентності педагогічних працівників. Практичні підходи до розвитку емоційного інтелекту в контексті сучасної освіти. Важливі фактори успішної діяльності: уміння розпізнавати і взаємодіяти з емоційним станом інших людей, психологічна стійкість і життєздатність при наявності різних життєвих стресорів.

2.5. Сучасні підходи до формування соціально-емоційних навичок у дітей дошкільного віку.

Особливості соціально-емоційного розвитку учнів початкової школи. Сутність поняття «соціально-емоційні навички дітей дошкільного віку. Соціально-емоційний розвиток як один із найважливіших факторів для повноцінного розвитку дитини, адаптації її до життя у соціумі, збереження психічного здоров'я і підготовки до подальшого навчання. Ознаки сформованості соціально-емоційної компетентності дитини дошкільного віку.

Модуль III.

3.1. Тематична дискусія «Розвиток соціально-емоційних навичок дітей дошкільного віку в умовах воєнного та повоєнного стану».

Теми для самостійної роботи

1. Роль соціально-емоційної компетентності як однієї з ключових складових успішного особистісного розвитку.
2. Формування емоційного та соціального інтелекту в здобувачів освіти.
3. Механізм управління формуванням соціально-емоційних компетенцій у закладах дошкільної освіти.
4. Чинники розвитку емоційного інтелекту дітей дошкільного віку.

Список використаних джерел

1. Дослідження соціально-емоційних навичок учнів: відповіді організаторів - Державна служба якості освіти України. Державна служба якості освіти України. URL: <https://sqe.gov.ua/doslidzhennya-socialno-emociynikh-nav/> (дата звернення: 27.09.2023).
2. Міністерство освіти і науки України - У 26 школах почався пілот з впровадження програми розвитку м'яких навичок СЕЕН: соціально-емоційного та етичного навчання. Головна | Міністерство освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua/ua/news/u-26-shkolah-pochavsya-pilot-z-vprovadzhennya-programi-rozvitku-myakih-navichok-seen-socialno-emocijnogo-ta-etichnogo-navchannya> (дата звернення: 18.08.2023).
3. Вибрані матеріали міжнародної програми з формування м'яких навичок СЕЕ-навчання / За загальною редакцією О.Елькіна, О.Масалітіної, Я.Фюрста. Харків: Дім реклами, 2019. 60 с.
4. Що таке СЕЕН – EdCamp Ukraine. EdCamp Ukraine – Ми об'єднуємо освітян і допомагаємо їм зростати. URL: <https://www.edcamp.ua/seelukraine/shcho-take-seen> (дата звернення: 18.07.2023).
5. Аналітичний огляд «Можливості для реалізації соціально-емоційного навчання в рамках реформи «Нова українська школа» / Л Гриневич та ін. Київ: Шкільний світ, 2021. 314 с.
6. Іванова Є.О. Розвиток і психодіагностика емоційного інтелекту., Актуальні проблеми соціології психології, педагогіки. 2014. Вип.1. С. 97–103.